

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Julkisoikeusyksikkö
Lainsäädäntöneuvos Perttu Wasenius

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sika-alan salmonellavahinkorahastosta (HE 101/2026 vp)

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikkoasiassa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki sika-alan salmonellavahinkorahastosta. Rahasto olisi uusi valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, josta maksettaisiin sikoja pitävälle ja kasvattaville toimijoille korvauksia kustannuksista ja menetyksistä, joita salmonellan esiintyminen sikaloissa aiheuttaa. Korvausten maksamiseen tarkoitettua rahaston varat kertyisivät mainituilta toimijoilta vuosittain perittävistä salmonellavahinkomaksuista. Rahaston alkupääomaksi siirrettäisiin lisäksi valtion talousarviosta kertaluonteinen 10 miljoonan euron suuruinen määräraha. Rahaston tavoitteena on esityksen pääasiallisen sisällön mukaan luoda sika-alaa varten pysyvä riskinhallintaratkaisu, joka auttaisi kohtuullistamaan niitä sika-alan yritysten jatkuvuutta vakavasti vaarantavia liiketoimintariskejä, joita salmonellasta aiheutuu puutteellisen vahinkoturvan vuoksi. Ratkaisu tukisi esityksen mukaan mahdollisuuksia jatkaa Suomen kansallista salmonellavalvontaohjelmaa, jolla on merkitystä erityisesti kansanterveydellisistä syistä, mutta joka merkitsee Suomessa toimiville yrittäjille muita raskaampia velvoitteita.

Oikeusministeriö lausuu asiasta kunnioittavasti seuraavaa.

Asian aiempi valmistelu ja keskeinen kysymyksenasettelu

Oikeusministeriö antoi lausuttavana olevan hallituksen esityksen luonnoksesta 3.2.2026 maa- ja metsätalousministeriölle lausunnon (VN/20382/2023-OM-51), jossa esitystä arvioitiin erityisesti suhteessa perustuslain 87 §:ssä säädettyihin valtion talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamista koskeviin kriteereihin. Oikeusministeriö kiinnitti tuolloin huomiota erityisesti siihen, että suunnitellun rahaston tehtävien suhde valtion pysyviin tehtäviin näyttää jäävän melko välilliseksi. Oikeusministeriö arvioi lausunnossaan, että rahaston perustamisessa näyttää olevan kyse lähinnä ehdotetulla lailla luotavasta uudesta tiettyä elinkeinoalaa koskevasta valtiontukijärjestelystä, eikä niinkään valtiolle pysyvästi kuuluvan tehtävän hoitamisesta. Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota myös siihen, että sika-alalle aiheutuvia salmonellavahinkoja korvataan esityksen mukaan tällä hetkellä pääosin vapaaehtoisten vakuutusten kautta, eikä sen enempää kansallisesta kuin EU-lainsäädännöstäkään näytä seuraavan valtion suoranaista

Postiosoite**Postadress**

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite**Besöksadress**

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin**Telefon**

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi**Fax**

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet**E-post, internet**

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

velvollisuutta korvata salmonellasta sika-alan yrityksille aiheutuvia taloudellisia vahinkoja tai muillakaan tavoin järjestää vahinkojen korvaamista. Tältä osin kyse näyttää siten olevan valtion hoidettavaksi tällä esityksellä otettavasta uudesta tehtävästä.

Oikeusministeriö totesi lisäksi jo lausuntokierroksella antamassaan lausunnossa, että esityksen arviointiasetelma näyttää edellä kuvatun kysymyksenasettelun osalta merkittävästi poikkeavan muista perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella perustuslain 87 §:n mukaisessa järjestyksessä perustetuista valtion talousarvion ulkopuolisista rahastoista. Oikeusministeriö katsoi lausunnossaan, että tämä tulisi esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa avoimesti tuoda esiin.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluja on sen jatkovalmistelussa edellä kuvatun kysymyksenasettelun osalta merkittävästi täsmennetty ja laajennettu, mutta rahaston tarkoituksen ja perustuslain 87 §:ssä säädettyjen kriteerien välinen suhde ei ole silti olennaisesti lausuntokierroksella olleesta esitysluonnoksesta oikeusministeriön mielestä muuttunut. Esityksen keskeisin valtiosääntöoikeudellinen kysymys koskeekin sitä, täyttääkö ehdotettu sääntely perustuslain 87 §:ssä asetetut vaatimukset valtion talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamiselle. Kysymys kohdistuu keskeisellä tavalla erityisesti ehdotetun rahaston tehtävien ja perustuslain 87 §:ssä tarkoitettujen valtion pysyvien tehtävien väliseen suhteeseen.

Perustuslain 87 § ja sen esityöt

Valtion talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamisen edellytyksistä säädetään perustuslain 87 §:ssä, jonka mukaan lailla voidaan säätää valtion rahaston jättämisestä talousarvion ulkopuolelle, jos valtion pysyvän tehtävän hoitaminen sitä välttämättä edellyttää. Talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamista taikka tällaisen rahaston tai sen käyttötarkoituksen olennaista laajentamista tarkoittavan lakiehdotuksen hyväksymiseen vaaditaan eduskunnassa vähintään kahden kolmasosan enemmistö annetuista äänistä.

Talousarvion ulkopuoliset rahastot merkitsevät poikkeusta talousarvion täydellisyysperiaatteesta, ja niiden katsotaan kaventavan eduskunnan budjettivaltaa (HE 1/1998 vp, s. 139). Perustuslain 87 §:n esitöiden mukaan ”tehtävän hoitamisen voidaan katsoa välttämättä edellyttävän rahaston perustamista silloin, kun tehtävä kuuluu pysyvästi valtion hoidettavaksi eivätkä budjettitalouden piirissä olevat keinot, kuten nettobudjetointi, monivuotinen budjetointi taikka arvio- tai siirtomäärärahat soveltuisi hyvin tehtävän hoitamiseen. Eduskunnan budjettivallan turvaamiseksi rahastojen perustamiseen tulisi suhtautua hyvin pidättyvästi. (HE 1/1998 s. 139) Valtion pysyvän tehtävän hoitaminen saattaa perustuslakia hallituksen esityksen mukaan ”säännöksen tarkoittamalla tavalla ehdottomasti edellyttää rahaston perustamista silloin, kun tehtävän hoitamiseen liittyvien määrältään huomattavien menoerien toteutuminen on vaikeasti ennakoitavissa. Erilaiset valtion takauksien tai takuiden myöntämistä koskevien toimintojen voidaan katsoa kuuluvan tähän ryhmään. Esimerkkinä nykyisistä rahastoista voidaan mainita valtiantakuurahasto. Tällaisia tehtäviä ovat myös erilaiset vakuutusluonteiset toiminnot ympäristönsuojelun alalla, joihin nykyisistä rahastoista kuuluu lähinnä öljysuojarahasto.” (HE 1/1998 s. 139)

Myös perustuslakivaliokunta korosti perustuslakia koskevassa mietinnössään tarvetta suhtautua talousarvion ulkopuolisten rahastojen perustamiseen pidättyväisesti ja totesi, että ”valiokunta pitää rahastojen perustamismahdollisuutta käytännön syistä perusteltuna, mutta ainoastaan esityksen mukaisia edellytyksiä tiukan pidättyvästi tulkiten.” (PeVM 10/1998 s. 24)

Perustuslain 87 §:n esitöissä selostetaan edellä kuvatulla tavalla erityisesti säännöksen sisältyvän välttämättömyyskriteerin täyttymistä. Säännöksen esitöissä ei sen sijaan kuvata, mitä käsitteellä ”valtion pysyvät tehtävät” asianomaisessa sääntely-yhteydessä tarkoitetaan. Käsitettä ei käytetä myöskään muualla perustuslaissa tai sen esitöissä.

Ennen perustuslakia perustetut talousarvion ulkopuoliset rahastot jäivät uudistuksen yhteydessä sellaisenaan voimaan, eikä niiden suhdetta perustuslain 87 §:ään siten perustuslakiuudistuksen yhteydessä erityisesti arvioitu.

Perustuslain 87 §:ää koskeva perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö

Koska talousarvion ulkopuolisten rahastojen perustaminen on ollut tosiasiallisesti, perustuslainsäätäjän tarkoitusta vastaavalla tavalla, melko harvinaista, myös käytettävissä oleva perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntö perustuslain 87 §:n osalta on melko suppeaa. Valiokunta on 2000-luvulla käsitellyt kokonaan uusina valtion talousarvion ulkopuolisina rahastoina perustuslain 87 §:n näkökulmasta rahoitusvakausrahaston (HE 175/2014 vp, PeVL 35/2014 vp) ja ympäristövahinkorahaston (HE 183/2022 vp, PeVL 65/2022 vp) perustamista. Lisäksi perustuslakivaliokunta on nykyisen perustuslain aikana käsitellyt eri yhteyksissä öljysuojarahaston laajentamista koskevia ehdotuksia (PeVL 31/2004 vp, PeVL 24/2009 vp, PeVL 26/2012 vp). Öljysuojarahaston laajentamista koskevissa esityksissä on ollut kyse lähinnä rahaston pääoman kasvattamisesta, eivätkä ne siten lähtökohtaisesti juurikaan rinnastu nyt käsiteltävään asiaan.

Rahoitusvakausrahasto koostuu sitä koskevan lain (1195/2014) mukaan EU:n yhteisestä kriisinratkaisurahastosta ja talletussuojarahastosta, joiden molempien tarkoituksena on viime kädessä turvata väestön perusoikeuksia, erityisesti omaisuuden suojaa, rahoitusalan vakavissa häiriötilanteissa. Rahaston perustamisen taustalla oli lisäksi EU:n kriisinratkaisudirektiivi, joka edellytti kansallisen kriisinratkaisun rahoitusjärjestelmän luomista rahaston kautta. Perustuslakivaliokunta katsoi rahastoa koskevassa lausunnossaan, että rahoitusvakausrahastolle kuuluvat varautumistehtävät ovat luonteeltaan pysyviä valtion tehtäviä, joiden hoitamiseen liittyvien mahdollisesti määrältään huomattavien menoerien ennakoiminen ja rahoittaminen budjettitalouden piiriin kuuluvin keinoin on vaikeaa. Valiokunta katsoi siten, että perustuslain 87 §:n mukaiset edellytykset talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamiselle täyttyivät ja rahastoa koskeva sääntely voitiin käsitellä sen mukaisessa järjestyksessä. (PeVL 35/2014 vp, s. 4)

Ympäristövahinkorahasto on sitä koskevan lain (1262/2022) 1 §:n mukaan olemassa ”ympäristön hyvän tilan turvaamista varten” ja siitä korvataan mm. ympäristön ennallistamisen kustannuksia. Rahaston tehtävä on siten palautettavissa perustuslain 20 §:n mukaisen ympäristöperusoikeuden toteuttamiseen ja valtion toissijaiseen vastuuseen ympäristövahingoista. Perustuslakivaliokunta katsoi rahastoa koskevassa lausunnossaan, että ”[p]erustettavaksi ehdotettu ympäristövahinkorahasto toteuttaa samoin kuin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 31/2004 vp) säädettyyn lakiin perustuva ja nyt lakkautettavaksi ehdotettava öljysuojarahasto ympäristövahinkojen viimesijaista vastuuta. Ympäristövahinkorahaston toiminta-alue on kuitenkin laajempi. Ympäristövahinkorahasto on olemassa valtion pysyviä tehtäviä varten.” (PeVL 65/2022 vp, s. 2) Myös ympäristövahinkorahastoa koskeva sääntely voitiin siten käsitellä eduskunnassa perustuslain 87 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Koska sekä rahoitusvakausrahaston että ympäristövahinkorahaston suhde perustuslain 87 §:ään on ollut selvä, perustuslakivaliokunta ei ole joutunut mainituissa lausunnoissaan erityisesti tulkitsemaan pykälässä säädettyjen kriteerien täyttymistä tai valtiolle

pysyvästi kuuluvien tehtävien alaa. Sekä rahoitusvakausrahasto että ympäristövahinkorahasto on perustettu hoitamaan sellaisia tehtäviä, joiden hoitamiseen valtiolla on oikeudellinen velvollisuus, ja joiden hoitamiseen liittyvä poliittinen harkinta on siten rajautunut lähinnä siihen, millä tavalla tehtävän hoitaminen järjestetään. Lausunnoista lieneekin tältä osin lähinnä pääteltävissä se muutenkin melko selkeältä vaikuttava lähtökohta, että ainakin perustuslaissa ja EU-lainsäädännössä valtiolle pysyväisluonteisesti osoitettuja tehtäviä voidaan pitää perustuslain 87 §:ssä tarkoitettuina valtion pysyvinä tehtävinä.

Huomionarvoista on myös se, ettei kummankaan edellä käsitellyn rahaston tarkoituksena ole miltään osin vähentää tai vakuuttaa yritysten liiketoimintariskejä, vaan turvata väestön tai rahoitusalan asiakkaiden perusoikeuksia. Rahastot on lisäksi välittömästi perustettu hoitamaan valtion pysyviä tehtäviä, eikä niiden osalta ole siksi ollut tarpeen arvioida rahaston tehtävien ja valtion pysyvien tehtävien välisiä välillisiä yhteyksiä. Arviointiasetelma on tältä osin poikennut merkittävästi nyt käsiteltävänä olevasta ehdotuksesta, jonka suhde valtion pysyvien tehtävien hoitamiseen näyttää jäävän huomattavasti välillisemmäksi ja epäselvemmäksi.

Ehdotetun sika-alan salmonellavahinkorahaston tarkoitus ja suhde valtion pysyviin tehtäviin

Ehdotetun sika-alan salmonellavahinkorahaston tarkoituksena olisi lain 1 §:n 1 momentin mukaan salmonellaa koskevan vahinkoturvan järjestäminen. Pykälän 3 momentin mukaan lain tarkoituksena olisi lisäksi edistää salmonellariskin hallintaa maatalouden alkutuotannossa. Sekä säännöksen sanamuodon että hallituksen esityksen perustelujen nojalla näyttää siltä, että salmonellariskin hallinnan käsitteellä viitataan säännöksessä ensisijaisesti salmonellasta sika-alan yrityksille aiheutuviin taloudellisiin liiketoimintariskeihin, ei niinkään salmonellan leviämisen riskiin. Esityksen pääasiallisen sisällön mukaan rahaston tavoitteena on luoda sika-alaa varten pysyvä riskinhallintaratkaisu, joka auttaisi kohtuullistamaan niitä sika-alan yritysten jatkuvuutta vakavasti vaarantavia liiketoimintariskejä, joita salmonellasta aiheutuu puutteellisen vahinkoturvan vuoksi. Edelleen esityksen tavoitteita koskevan jakson 3 mukaan esityksen tavoitteena on edistää sikojen alkutuotantoon liittyvien salmonellasta aiheutuvien riskien hallintaa sekä auttaa sikayrittäjiä selviytymään tuotannon kannattavuutta vakavasti vaarantavista tautitapauksista ja normaalin tuotannon jatkumisen edellytyksenä olevasta tautisaneerauksesta. Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa rahaston kuvataan puolestaan olevan välttämätön sianlihatuotannon turvaamiseksi sekä todetaan salmonellavahinkorahaston ilman korvausjärjestelmää aiheuttavan systeemisen riskin koko sektorille. Ensisijaisesti rahaston perustamisen tarkoituksena näyttääkin olevan turvata sika-alan yritysten ja ylipäänsä koko alan jatkuvuutta vähentämällä siihen kohdistuvia liiketoimintariskejä.

Oikeusministeriön mielestä vaikuttaa selvältä, ettei tietyn elinkeinon jatkuvuuden turvaamista ja liiketoimintariskien vähentämistä voida itsessään pitää sellaisena perustuslain 87 §:n mukaisena valtion pysyvinä tehtävänä, jota varten pykälän mukainen valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto olisi mahdollista perustaa. Rahaston välttämättömyys valtion pysyvien tehtävien hoitamiseksi tulisi siten perustaa muihin seikkoihin.

Esityksessä kuvataan tältä osin salmonellan torjuntaan liittyviä Suomen EU-oikeudellisia velvoitteita hieman vaihtelevin sanankäntein, mutta sekä esityksestä että voimassa olevasta oikeustilasta näyttää silti olevan pääteltävissä, ettei myöskään asiaa koskevasta EU-lainsäädännöstä johdu välitöntä jäsenvaltion velvoitetta järjestää salmonellavahinkoja koskevaa vahinkoturvaa. Missään kohtaa esityksessä ei tuoda esiin, että Suomi rikkoisi EU-oikeudellisia velvoitteitaan, jos vahinkoturva jätetään järjestämättä, ja tätä vaihtoehtoa myös esityksen toteuttamisvaihtoehtoja koskevassa jaksossa avoimesti käsitellään ilman viitteitä tällaiseen. Esityksen perusteella vaikuttaa siten siltä,

ettei perustuslain 87 §:n mukainen valtion pysyvä tehtävä ole tässä tapauksessa palautettavissa ainakaan välittömästi minkään EU-oikeudellisen velvoitteen täyttämiseen.

Suomen EU-oikeudellisten velvoitteiden lisäksi rahaston tehtävät kytketään esityksessä perustuslain 15 §:ssä turvattuun omaisuuden suojaan ja 18 §:ssä turvattuun elinkeinovapauteen. Vaikka asiaa ei esityksessä tarkemmin eritellä, oikeusministeriön käsityksen mukaan kyse olisi omaisuuden suojan osalta lähinnä perustuslain 15 §:n 1 momenttia koskevasta arvioinnista. Esityksen mukaan salmonellatapauksista johtuvat kustannukset ja menetykset eivät johdu tartunnasta itsestään, vaan siitä, että ”lainsäädännön vuoksi sikayrittäjä joutuu sikalan toiminnan jatkamiseksi toteuttamaan saneeraustoimenpiteet” (HE, s. 66). Edelleen esityksessä pidetään kohtuuttomana, että kustannukset tällaisessa asetelmassa jäisivät kuitenkin sikayrittäjän kannettaviksi. Oikeusministeriö toteaa tältä osin, että vaikka salmonellan torjuntaa koskevan sääntelyn voitaneen arvioida ainakin jossain määrin rajoittavan sika-alan toimijoiden perustuslain 15 §:n 1 momentissa ja 18 §:ssä turvattuja oikeuksia, perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut, ettei perusoikeuksien rajoittamisesta voida lähtökohtaisesti katsoa syntyvän valtiolle velvollisuutta korvata rajoituksesta aiheutuvia vahinkoja tai kustannuksia (ks. esim. PeVL 24/2012 vp. s. 2–3 ja siinä viitatuut lausunnot). Esityksen säätämisyjärjestysperusteissa oleva perustuslain 15.1 ja 18 §:n mukainen arviointi ei siten lähtökohtaisesti vaikuta erityisen relevantilta arvioitaessa perustuslain 87 §:ssä säädettyjen kriteerien täyttymistä.

Rahaston tehtävät kytketään esityksessä lisäksi perustuslain 19 §:n 3 momentissa säädettyyn julkisen vallan velvollisuuteen edistää väestön terveyttä. Asiallisesti kyse olisi siitä, että ehdotetulla rahastolla luotaisiin sika-alaa koskeva taloudellinen riskinhallintaratkaisu, joka tukisi Suomen salmonellavalvontaohjelman jatkuvuutta. Salmonellavalvontaohjelma puolestaan tukee kansanterveyttä ja näin toteuttaa julkiselle vallalle perustuslain 19.3 §:ssä säädettyä tehtävää. Asiallisesti päättelyketju voitaneen kytkeä myös perustuslain 22 §:n mukaiseen julkisen vallan yleiseen velvollisuuteen turvata perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen ja myös perustuslain 7 §:n 1 momentissa turvattuihin oikeuksiin, vaikkakaan esityksessä näitä näkökulmia ei käsitellä. Tältä osin oikeusministeriö toteaa, että yhteys ehdotetun rahaston tehtävien ja valtion pysyvien tehtävien välillä on olemassa, mutta se jää väistämättä huomattavan välilliseksi.

Edellä kuvatun perusteella vaikuttaa siltä, ettei ehdotettua sika-alan salmonellarahastoa perustettaisi välittömästi hoitamaan mitään valtiolle tällä hetkellä kuuluvaa pysyvää tehtävää. Kyse on sen sijaan lähinnä sen arvioinnista, voidaanko rahaston ehdotetuilla tehtävillä katsoa kuitenkin olevan välillinen, mutta sillä tavoin kiinteä yhteys valtion pysyviin tehtäviin, lähinnä perustuslain 19 §:n 3 momentin ja 22 §:n mukaisiin tehtäviin, että rahaston perustamista voidaan silti pitää perustuslain 87 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtion pysyvien tehtävien hoitamiseksi välttämättömänä. Perustuslakivaliokunnan aiemman lausuntokäytännön valossa ei ole kuitenkaan selvää, onko kysymyksenasettelu tältä osin varsinaisesti edes relevantti. Valiokunnan lausuntokäytännöstä ei ole pääteltävissä, voidaanko talousarvion ulkopuolisen rahaston ylipäänsä koskaan katsoa täyttävän perustuslain 87 §:n mukaiset kriteerit asetelmassa, jossa sen yhteys valtion pysyviin tehtäviin jää ainoastaan välilliseksi, ja jos voidaan, millaisilla kriteereillä. Kuten edellä on todettu, valiokunta ei ole aiemmin joutunut tällaista kysymystä arvioimaan.

Asian arvioinnin kannalta erityistä merkitystä on joka tapauksessa annettava perustuslain esitöille, joissa korostetaan tarvetta suhtautua valtion talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamista koskeviin kriteereihin tiukan pidätyväisesti. Lähtökohtana voitaneen siten pitää sitä, ettei perustuslain 87 §:n säännöstä ole mahdollista ainakaan tulkita sen sanamuotoon nähden laajentavasti.

Muut huomiot

Lakiehdotusta käsitellään esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa myös suhteessa veroluonteisista maksuista säätämiseen (PL 81.1 §), valtionhallinnon toimielimiä koskeviin yleisiin perusteisiin (PL 119.2 §), julkisen hallintotehtävän antamiseen muulle kuin viranomaiselle (PL 124 §), henkilötietojen suojaan ja tiedonsaantioikeuksiin (PL 10.1 §) sekä oikeusturvaan (PL 21 §). Esitys sisältää lisäksi ehdotuksia asetuksenantovaltuuksiksi, joita on arvioitava perustuslain 80 §:n kannalta. Oikeusministeriön mielestä esitys on näiltä osin pääosin hyvin valmisteltu, eikä oikeusministeriöllä ole siihen alla olevaa yksittäistä huomiota lukuun ottamatta erityistä lausuttavaa.

Muutoksenhausta säädettäisiin lakiehdotuksen 28 §:ssä, jonka 1 momentin mukaan sal-
monellavahinkomaksua tai korvausta koskevaan Ruokaviraston päätökseen saisi vaatia oikaisua. Yksityiskohtaisena huomiona oikeusministeriö kiinnittää tältä osin huomiota siihen, että säännöksestä näyttää jäävän jossain määrin epäselväksi, onko oikaisuvaatimusmenettely tarkoitettu koskemaan myös lakiehdotuksen 21 §:ssä tarkoitettua korvauksen takaisinperintää ja takautumisoikeuden käyttämistä koskevaa päätöstä. Säännöstä olisi syytä oikeustilan yksiselitteisyyden vuoksi tältä osin täsmentää.